

ул. Б. Урманче, 9 с. Малые Салтыки, 422812
тел. (8277)36-2-18, факс: (8277) 36-2-18
ОКПО 9405059 ОГРН 1061672018033
ИНН/КПП 1622004757/1162201001

Б.Урманче урамы, 9, Кече Салтык авылы, 422812,
тел. (8277)36-2-18, факс: (8277) 36-2-18
ОКПО 9405059 ОГРН 1061672018033
ИНН/КПП 1622004757/1162201001

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
«05» ноябрь 2024ел

КАРАР
№ 7

Кама Тамагы муниципаль районы Кече Салтык авыл жирлеге территориясендә «2025-2030 елларга төзекләндерү, энергетика нәтижелелек һәм юл иминлеге " муниципаль программаны раслау турында

6 нчы Федераль закон нигезендә. 10. 2003 ел. «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында», «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Кече Салтык авыл жирлеге Советы карары белән расланган Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Торак фондын, Кече Салтык авыл жирлеге территориясен тышкы төзекләндерү һәм карап тоту кагыйдәләре»,» энергияне сак тоту турында "23.11.2009 ел, № 261-ФЗ Федераль закон энергетика нәтижелелеген арттыру һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр керту турында", Россия Федерациясендә энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижелелеген арттыру турында һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр керту хакында "Федераль законны," Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм аерым закон актларына үзгәрешләр керту хакында «08.11.2007 елгы 257-ФЗ номерлы Федераль законны гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән Россия Федерациясендә энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижелелеген арттыру чаралары планы Россия Федерациясе актлары», «юл хәрәкәте иминлеге турында»10.12.1995 № 196-ФЗ Федераль законы белән карар итәм:

1. «2025-2030 елларга Кече Салтык авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү, энергетика нәтижелелеген, юл иминлеген арттыру» муниципаль максатчан программасын расларга.
2. Программаны 2025 елдан башлап Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Кече Салтык авыл жирлеге муниципаль бюджетында каралган акчалар чикләрендә финансларга".
3. Әлеге карар халыкка игълан ителергә тиеш. 4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Кече Салтык авыл жирлеге
Башкарма комитет житәкчесе

А.Г.Жиһаншин

**"2025-2030 елларга Кама Тамагы муниципаль районының Кече Салтык авыл
жирлеге территориясендә төзекләндерү, энергетика нәтижәләлеген һәм юл
иминлеген арттыру буенча" муниципаль максатчан программа**

Муниципаль максатчан программа
Паспорты

"2025-2030 елларга Кама Тамагы муниципаль районының Кече Салтык авыл жирлеге территориясендә төзекләнדרү, энергетика нәтижәлелеген һәм юл иминлеген арттыру»

Программа Исеме	"2025-2030 елларга Кама Тамагы муниципаль районының Кече Салтык авыл жирлеге территориясендә төзекләнדרү, энергетика нәтижәлелеген һәм юл иминлеген арттыру» (алга таба текстта-Программа)
Программаны эшләү өчен нигез	«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында " 2003 елның 6 сентябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон; "Энергияне сак тоту турында һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру хакында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында" 23.11.2009 ел, № 261-ФЗ Федераль закон, Россия Федерациясендә энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру буенча "энергияне сак тоту турында һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру турында һәм аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында" Федераль законны гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән чаралар планы Россия Федерациясе актлары«»,»юл хәрәкәте иминлеге турында " 10.12.1995 № 196-ФЗ Федераль законы, «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында»2007 елның 8 ноябрдәгә 257-ФЗ номерлы Федераль закон
Программа Житәкчесе	Кама Тамагы муниципаль районы Кече Салтык авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаны төп эшләүче	Кама Тамагы муниципаль районы Кече Салтык авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның Максатлары	Кама Тамагы муниципаль районының Кече Салтык авыл жирлеге территориясендә комплекслы төзекләнדרү системасын камилләштерү, тәртипне, архитектура-сәнгати бизәлешне һәм санитар торышны саклау чараларын гамәлгә ашыру». Поселокта яшәүчеләрнең эшчәнлеге һәм ялы өчен уңайлы шартлар тудыру. Урамнарны яктыртуны төзекләнדרү һәм торгызу, яктырту челтәрләрен һәм приборларын модернизацияләү исәбенә урамнарны яктырту приборларының электр энергиясен куллануын киметү; урамнарны яктыртуның сыйфатын яхшырту; мемориалны карап тоту, гражданның яшәү шартларын һәм уңайлылыгын яхшырту; урамнарны яктыртуны норматив һәм югары нәтижәле халәткә китерү, ышанычлылыкны һәм озак яшәүне арттыру урамнарны яктырту челтәрләре, бистәне тышкы яктан яктыртуның эстетик күренешен булдыру, юл хәрәкәте иминлеге, юл хәрәкәтендә катнашучыларны кисәтү, юл-транспорт имгәнүенә юл куймау; Төзекләнדרү объектларын паспортлаштыруны тәэмин итү.

<p>Программаның Бурычлары</p>	<ul style="list-style-type: none"> - территорияләрне карап тотуның бердәм тәртибен билгеләү; - территорияләрне төзекләндерү чараларын гамәлгә ашыруга физик һәм юридик затларны жәлеп итү һәм аларның чисталык һәм тәртип саклау өчен җаваплылыгын арттыру; <ul style="list-style-type: none"> - территорияләрдән файдалануга, аларны саклауга һәм төзекләндерүгә контрольне көчәйтү, авыл җирлеген урам яктыртуның торышын яхшыртырга; - челтәрләр эшенең ышанычлылыгын һәм озак вакытлылыгын арттырырга; - бюджет чыгымнарын электр энергиясен экономияләү һәм эксплуатация чыгымнарын киметү исәбенә киметергә; - гражданның яшәү шартларын яхшыртырга; юл хәрәкәте иминлеген арттырырга юл-транспорт иминлеген арттырырга авыл җирлеге юлларында балаларның имгәнүен кисәтү; - автомобиль юлларындагы чокырларны һәм башка житешсезлекләрне бетерү юлы белән урам-юл челтәрендә хәрәкәт итүнең куркынычсыз шартларын тәмин итү, авыл җирлеген төзекләндерү дәрәжәсен күтәрү; - район территориясендә төзекләндерү объектына тулы паспортлаштыру үткөрү.
<p>Программаны гамәлгә ашыру сроклары</p>	<p>- 2025-2030 еллар</p>
<p>Программаның төп чаралар исемлеге</p>	<p>Автомобиль юлларын һәм инженерлык корылмаларын карап тоту. Юлларны, кюветларны, жәяүлеләр юлларын, күперләрне, тротуарларны төзекләндерү.</p> <p>Торак пунктларның урамнарын яктырту;</p> <p>Җирлекнең торак пунктларын яшелләндерү, яшел үсентеләрне карау, агачларны һәм куакларны кисү, агарту, түтәл бакчаларында, чөчәк түтәлләрендә чөчәкләр утырту;</p> <p>Җирләү урыннарын оештыру һәм карап тоту;</p> <p>Рөхсәтсез чүплекләрне бетерү, территорияләрне чүп-чардан, пычрактан җыештыру, торак пункт урамнарын кардан чистарту, чүп-чарны чыгару;</p> <p>Янгын сүндерү сулыкларына керү юлларын төзекләндерергә;</p> <p>Халыкның күпләп ял итү урыннарын төзекләндерү;</p> <p>Ишегалды территорияләрен төзекләндерү дәрәжәсен күтәрү;</p> <p>торак йортларга якин килү һәм керү юлларын яхшырту;</p> <p>Бөек Ватан сугышында катнашучыларга куелган һәйкәлләрне һәмobeliskларны, коймаларны реконструкцияләү һәм ремонтлау, балалар һәм спорт майданчыкларын төзекләндерү;</p> <ul style="list-style-type: none"> - урамнарны яктырту өчен бизәкләр һәм иллюминацияләр, бәйрәмчә бизәү өчен баннерлар; <p>Су белән тәмин итү;</p> <p>Районның торак пунктларында төзекләндерү объектларын паспортлаштыруны тәмин итү.</p>
<p>Программаның төп чараларын</p>	<p>-Кама Тамагы муниципаль районының Кече Салтык авыл җирлеге башкарма комитеты";</p>

башкаручылар	- предприятиеләр һәм оешмалар җитәкчеләре (килешү буенча); - ТИҮ рәисләре (килешү буенча).
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы	Программаны гамәлгә ашыруга финанслауның гомуми күләме 9061,00 мең сум тәшкил итә, шул исәптән еллар буенча: 2025 ел-1414,30 мең сум 2026 ел-1440,30 мең сум 2027 ел-1483,50 мең сум 2028 ел-1528,01 мең сум 2029 ел-1573,85 мең сум 2030 ел-11621,05 мең сум Искәrmә: программаны финанслау күләмнәре фараз характерында була һәм, шул елга тиешле дәрәжәдәге бюджетларны формалаштыруны, шулай ук чараларны уртак финанслау өчен республика һәм район бюджетыннан акчалар бүлеп бирүне исәпкә алып, ел саен төзәтелергә тиеш.
Программаның үтәлешен контрольдә тоту һәм идарә итүне оештыру системасы	- программа белән гомуми җитәкчелек итүне һәм аны гамәлгә ашыру барышын контрольдә тотуны программа җитәкчесе башкара. Программа җитәкчесе Ел саен Программаның чираттагы календарь елына беренчел чараларын төгәлләштерә һәм алдагы елга чаралар исемлеген проектлый. Программаны гамәлгә ашыру барышын тикшереп торыу Программа чараларын башкаручыларның гамәлләренә ел саен мониторинг ясау системасыннан гыйбарәт.

1. Проблеманың эчтәлегә һәм кирәклеке нигезләү аны программалы ысуллар белән чишү

Әлеге Программа торақ пунктларны төзекләндерү, яшелләндерү, санитария хәлен яхшырту һәм архитектура-сәнгати бизәү буенча чараларны гамәлгә ашыру өчен төп булып тора, хәзерге авыл җирлегенең тормыш белән тәмин итү системасы халык өчен кирәкле функцияләренә тәмин итүче үзара бәйлә күп кенә ярдәмче системалардан тора. Шундый ярдәмче системаларның берсе-урамнарны яктырту. Кагыйдә буларак, яшәүчегә аның конкрет яшәү зонасының яшәү һәм куркынычсызлык өчен нормаль шартлар белән тәмин ителүе мөһим.

Энергия чыганаclarына чыгымнарның өзлексез артуы урамнарны яктыртуны реконструкцияләү буенча нәтижәле чаралар үткөрү зарурлыгын арттыра, алар урамнарны яктырту чөлтәрләрен эксплуатацияләгәндә тотылган чыгымнарны сизелерлек киметергә һәм энергияне экономияле-нәтижәле режимда саклауны тәмин итәргә мөмкинлек бирә. Энергияне сак тоту җайланмаларын куллану сизелерлек икътисадый файда китерәчәк.

Урам чөлтәре транспорт инфраструктурасының мөһим өлеше булып тора. Урамнарны яктыртуны торгызу, шөһәрнең төп урамнарында һәм квартал эчендәге территорияләрдә яктырткычларны һәм тышкы яктырту линияләрен алыштыру юл хәрәкәте иминлеген арттырырга мөмкинлек бирәчәк. Яктырту җиһазларын нәтижәле эксплуатацияләү электр энергиясен экономияләү һәм эксплуатация чыгымнарын киметү исәбенә бюджет чыгымнарын киметергә, чөлтәрләрнең ышанычлылыгын һәм озак вакытлы эшләвен арттырырга, гражданның яшәү шартларын яхшыртуга мөмкинлек бирәчәк.

Кама Тамагы муниципаль районының Кече Салтык авыл җирлеген төзек комплекслы төзекләндерү системасыннан башка поселокта яшәүчеләрнең эшчәнлегенә һәм ялы өчен уңайлы шартлар тудыруда нинди дә булса әһәмиятле нәтиҗәләргә ирешеп булмый. Бистәнең тормыш-көнкүрешен тәмин итүче һәм төзекләндерү белән шөгылләнүче администрация һәм предприятиеләр, учреждениеләр, ТИҮ рәисләре, халыкның төгәл килешеп эшләве мөһим. Кама Тамагы муниципаль районының Кече Салтык авыл җирлеген төзекләндерү перспективаларын билгеләү акчаларны төзекләндерүнең аерым элементларын ағымдагы ремонтлауга тотмыйча, куелган бурычларны хәл итүгә туплауга ирешергә мөмкинлек бирәчәк.

Программаны финанс белән тәмин итү Кама Тамагы муниципаль районының Кече Салтык авыл җирлегенә бюджеты исәбеннән гамәлгә ашырыла"»

2. Программаның төп максатлары, бурычлары, гамәлгә ашыру сроклары.

Программаның максатлары һәм бурычлары булып:

-Кама Тамагы муниципаль районының Кече Салтык авыл җирлегенә территориясендә тәртип, төзекләндерү, архитектура-сәнгати бизәлеш һәм санитария торышын саклау чараларын гамәлгә ашыру;

- халык өчен уңайлы мохит булдыру;

- ишегалды территорияләрен төзекләндерү дәрәжәсен күтәрү, торақ йортларга керү юлларын яхшырту;

территорияләрен карап тотуның бердәм тәртибен билгеләү;

- Күмү урыннарын карап тоту;

территорияләрен төзекләндерү чараларын гамәлгә ашыруга физик һәм юридик затларны җәлеп итү һәм аларның чисталык һәм тәртип саклау өчен җаваплылыгын арттыру;

ишегалды, квартал эчендәге машина юлларын норматив таләпләренә тәмин итәргә мөмкинлек бирә торган дәрәжәгә кадәр торгызу һәм транспорт-эксплуатация торышын күтәрү;

- хужалык, балалар, спорт мәйданчыкларының яңаларын төзү һәм булганнарын кече архитектура формалары белән төзекләндерү.

- урамнарны яктыртуны төзекләндерү һәм торгызу;

- яктырту челтәрләрен һәм приборларын модернизацияләү исәбенә урамнарны яктырту приборларының электр энергиясен куллануын киметү;

- урамнарны яктырту сыйфатын яхшырту;

- гражданның яшәү шартларын һәм уңайлылыгын яхшырту;

- урамнарны яктыртуны норматив һәм югары нәтиҗәле халәткә китерү;

- урам яктырту челтәрләренә ышанычлылыгын һәм ныклығын арттыру;

- авыл җирлеген тышкы яктан яктыртуның эстетик күренешен булдыру;

- юл хәрәкәте иминлеген арттыру; - авыл җирлеген төзекләндерү дәрәжәсен күтәрү; - бистәдә криминоген хәлнең кимүе.

Юл хәрәкәте иминлегенә планында программаны гамәлгә ашыруның нигезе булып юл хәрәкәте иминлегенә тәмин итү, авыл җирлегенә территориясендә юл-транспорт һәлакәтләрен сизелерлек киметү буенча куелган максатларга ирешүне тәмин итүнең хокукый, оештыру, финанс һәм башка төрләрен булдыру торырга тиеш. Программаны гамәлгә ашыру сроклары - 2025-2030 еллар.

3. Программа чаралары системасы

Программа-максатчан чараларга түбөндөгөлөр керә:

- территорияне чүп-чардан, пычрактан, кардан даими чистартуны, чүп-чарны чыгаруны, яшел үсентеләрне карауны да кертеп, территорияне жыештыру;
  - Тышкы төзеклөндөрү элементларының эчтәлеге;
    - каты көнкүрөш калдыкларының яңаларын урнаштыру һәм булганнарын ремонтлау; контейнерлар һәм бункерлар сатып алу;
  - Күмү урыннарын төзеклөндөрү турында тоту;
  - муниципаль берәмлек территориясен яшеллөндөрү;
  - юлларны карап тоту һәм эксплуатацияләү;
  - энергетика нәтижәләгән арттыру; энергияне саклай торган яктырткычлар куеп, авыл жирлеге урамнарын яктырту җайланмасы.
    - автобус маршрутлары булган урамнарны һәм урамнарны дежур яктырту планлаштырыла. - икенче дәрәжәдәге урамнарны яктырту,
  - электр щитларын ремонтларга,
  - яктылык терәкләрен алыштырырга һәм ремонтларга,
  - күп тарифлы счетчиклар куярга.
  - балалар травматизмын кисәтергә.
    - жирлекнең юл чөлтөрөндә юл хәрәкәтен оештыруны камилләштерергә.
    - программаны финанслау күләмен билгеләү һәм раслау
- ; -программаны гамәлгә ашыру хисабын, мөһүмәти-аналитик материалларны әзерләү;
- программаның максатын һәм бурычларын хәл итүне яктыртуга, программаны гамәлгә ашыруның барышы турындагы эшне халыкка житкерүне оештыру. Программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә Кама Тамагы муниципаль районының Кече Салтык авыл жирлеге территориясендә халыкның эше һәм ялы өчен уңайлы шартлар тудыру көтелә. Программаның нәтижәләгән түбөндәге күрсәткечләр буенча бәяләнә:
  - муниципаль берәмлек халкын төзеклөндөрү эшләренә җәлеп итү проценты;
  - жирлек предприятиеләрен һәм оешмаларын төзеклөндөрү эшләренә җәлеп итү проценты;
  - жирлекне төзеклөндөрүне тәмин итүче предприятиеләрнең һәм инженерлык чөлтөрләре хужалары булган предприятиеләрнең үзара хезмәттәшлек дәрәжәсе;
  - муниципаль берәмлекнең төзеклеге дәрәжәсе (авыл жирлегенең камилләштерелгән өслекле автомобиль юллары, тышкы яктырту чөлтөрләре, яшел үсентеләр, балалар өчен уен һәм спорт майданчыклары белән тәмин ителеше).

4. Программа чараларын ресурслар белән тәмин итү

Программа чараларын финанслау муниципаль бюджет акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла. 2025-2030 елларда планлаштырылган чыгымнарның гомуми суммасы-9061,00 мең сум.

5. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программа чараларын гамәлгә ашыру программа паспортында күрсәтелгән төп чараларны барлык башкаручылар тарафыннан гамәлдәге законнар нигезендә гамәлгә ашырыла.

- керемнәр һәм чыгымнар сметасын төзү;
- югарырак органнар бюджетларыннан акчалар бүлеп бирүне килештерү;

- урамнарны яктыртуу челтэрлөрөн карап тоту, ремонтлау, төзү һәм реконструкцияләү буенча муниципаль заказларны үтәүче оешмаларны билгеләү, контрактлар төзү һәм аларны гамәлгә ашыру өчен конкурслар үткөрү;

- программаны гамәлгә ашыруны тәмин итә торган норматив-хокукий актлар эшләү;

- программаны гамәлгә ашыруда катнашучы оешмалар эшчәнлеген координацияләү;

-2025-2030 елларга Кече Салтык авыл жирлеге территориясендә энергияне сак тоту һәм урамнарны яктыртууның энергетик нәтижәләлеген арттыру өлкәсендә озак сроклы максатчан программаны гамәлгә ашыруны контрольдә тоту. Әлеге программаны гамәлгә ашыруның төп координаторы-Кама Тамагы муниципаль районының Кече Салтык авыл жирлеге башкарма комитеты"»

6. Программа белән идарә итүне оештыру, контроль аны гамәлгә ашыру барышы өстендә

Программа чараларын вакытында һәм сыйфатлы үтәү, аны гамәлгә ашыруга бүлөп бирелә торган финанс чараларыннан рациональ файдалану өчен «башкаручылар» графасында күрсәтелгән оешмалар һәм ведомстволар җаваплы.

7. Программаның көтелгән ахыргы нәтижәләре.

Программа чараларын гамәлгә ашыру балалар һәм спорт майданчыкларын төзекләндерергә, рөхсәтсез чүпләкләрне бетерергә, Бөек Ватан сугышында катнашучыларга куелган һәйкәл-обелискны яңартырга, Күмү урыннарын яхшыртырга, янғын сүндерү сулыкларына керү юлларын төзекләндерергә мөмкинлек бирергә. Территорияне яшелләндерергә, ел саен агачлар һәм куаклар утыртырга, шулай ук энергияне саклый торган технологияләр кертү исәбенә тышкы яктыртуга агымдагы эксплуатация чыгымнарын киметүдән икътисадый файда, социаль файда, имгәнүләрне киметү, Транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәте иминлеген арттыру. Юл-транспорт һәлакәтләрендә һәлак булучылар һәм яраланучылар саны юл хәрәкәтендә катнашучыларны хокукий тәрбияләү, юл-транспорт һәлакәтләре куркынычы кимү, юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәләренең авырлыгы кимү, хәрәкәт тизлеген оптимальләштерү, куркыныч янаган урыннарда транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәтен контрольдә тотуны тәмин итү, урам-юл челтәрендә куркынычсыз хәрәкәт шартлары тәмин итү, юл-транспорт һәлакәтләрендә зыян күрүчеләр өчен зыяннарның авырлыгы кимү нәтижәсендә килеп чыга.кешеләрнең юл-транспорт һәлакәтләре вакытында ярдәм күрсәтү һәм юл-транспорт һәлакәтен ачыклау вакытын киметү, юл-транспорт һәлакәтен ачыклау системаларын кертү юлы белән үлүчеләр санын киметү.

Кама Тамагы муниципаль районының Кече Салтык авыл жирлеге территориясендә муниципаль берәмлек халкына үзләренең кече ватанына, чисталык һәм тәртип саклауга мөһабәт һәм хөрмәт тәрбияләү.